

Biskup Jan Kopiec

Urodził się 18 grudnia 1947 r. w Zabrze. Uczęszczał do szkoły podstawowej w Bytomiu-Szombierkach, a po jej ukończeniu w 1961 r., uczył się w III Liceum Ogólnokształcącym im. W. Broniewskiego w Bytomiu-Bohrku, w którym uzyskał świadectwo dojrzałości w 1965 r., po czym wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego Śląska Opolskiego w Nysie. W latach 1966-1968 odbył służbę wojskową w jednostce kleryckiej w Bartoszycach (razem z bł. Jerzym Popiełuszką) i po jej zakończeniu kontynuował studia filozoficzno-teologiczne. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk Biskupa Opolskiego Franciszka Jopa dnia 30 kwietnia 1972 r. w katedrze opolskiej.

Przez 6 lat pracował jako wikariusz, najpierw w parafii św. Franciszka w Zabrze (1972-1974), a następnie w Zabrze-Rokitnicy (1974-1978). W międzyczasie uzyskał w 1977 r. magisterium z teologii na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego na podstawie pracy pt. *Służba Boża w dekanacie bytomskim w latach 1598-1665 w świetle wizytacji*, pisanej pod kierunkiem ks. prof. dr hab. W. Schenka. W 1978 r. biskup opolski Alfons Nossol skierował go na studia specjalistyczne w Instytucie Historii Kościoła Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w zakresie nauk pomocniczych historii (archiwistyki), które ukończył w 1982 r. uzyskaniem stopnia doktora teologii w zakresie historii Kościoła na podstawie pracy pt. *Historiografia diecezji wrocławskiej do roku 1821*, pisanej na seminarium naukowym ks. prof. dr hab. S. Librowskiego.

Po powrocie do diecezji podjął wykłady z historii Kościoła w diecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym Śląska Opolskiego w Nysie, a od 1986 r. także w Diecezjalnym Instytucie Teologiczno-Pastoralnym dla świeckich w Opolu (filia Wydziału Teologii KUL), dodatkowo w latach 1985-1993 prowadził zajęcia z tego przedmiotu w Misyjnym Wyższym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Nysie. W latach 1982-1984 pełnił obowiązki prefekta w Wyższym Seminarium Duchownym. Rok akademicki 1984/85 spędził w Rzymie na kwerendzie w Archiwum Watykańskim, pogłębiając równocześnie studia z zakresu archiwistyki kościelnej w *Scuola Vaticana di Paleografia, Diplomatica ed Archivistica*, uwieńczone uzyskaniem dyplomu jej ukończenia. Po rocznym sprawowaniu funkcji wicerektora Wyższego Seminarium Duchownego w Nysie, w 1986 r. otrzymał nominację na dyrektora Archiwum Diecezjalnego w Opolu; ułożył dla niego statut i regulamin oraz rozpoczął programowanie układu zbiorów.

Dnia 5 grudnia 1992 r. został mianowany przez Ojca św. Jana Pawła II biskupem pomocniczym diecezji opolskiej, a święcenia biskupie przyjął 6 stycznia 1993 r. w bazylice watykańskiej z rąk Papieża. Biskup Alfons Nossol mianował go w diecezji wikariuszem generalnym oraz członkiem Kolegium Konsultorów Diecezjalnych oraz Rady Kapłańskiej. Dnia 29 grudnia 2011 r. przez Benedykta XVI został mianowany biskupem gliwickim, uroczysty ingres do katedry w Gliwicach miał miejsce 28 stycznia 2012 r. Przeprowadził Pierwszy Synod Diecezji Opolskiej (2007-2008), zreorganizował sieć dekanatów, ustanowił dwa nowe sanktuaria diecezjalne, wprowadził diakonat stały w diecezji.

Równoległe z posługą duszpasterską, także jako biskup, zaangażował się aktywnie w pracę badawczą oraz dydaktyczną. Zwłaszcza od chwili utworzenia w 1994 r. państwowego Uniwersytetu Opolskiego z Wydziałem Teologicznym, gdy został zaangażowany w Katedrze Historii Kościoła i Patrologii jako adiunkt. W 1998 r. przeprowadził przewód habilitacyjny na Wydziale Teologii KUL na podstawie dotychczasowego dorobku oraz przedstawionej rozprawy pt. *Między Altransztadem a Połtawą. Stolica Apostolska wobec obsady tronu polskiego w latach 1706-1709* (druk: Opole 1997), wraz z dwoma tomami edycji źródeł nuncjusza J. Piazzzy (z lat 1706-1708) jako integralną całością. Kolokwium habilitacyjne odbyło się 18 maja 1998 r., a zatwierdzenie uchwały Rady Wydziału Teologii KUL o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego teologii w zakresie historii Kościoła przez Centralną Komisję do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych nastąpiło dnia 30 listopada 1998 r. (Nr BCK-I-H-1076/98). Dnia 7 lipca 2000 r. Rektor Uniwersytetu Opolskiego zamianował go profesorem nadzwyczajnym na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego w Opolu od dnia 1 października 2000 r.

Dnia 17 listopada 2003 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł profesora nauk teologicznych na podstawie dorobku oraz publikacji pt. *Biskup Henryk Grzondziel (1897-1968). W służbie Kościoła na Śląsku*, Opole 2002; nominację odebrał 3 grudnia 2003 r.

Zainteresowania naukowe biskupa J. Kopca koncentrują się na tematyce związanej z odnową trydencką w diecezji wrocławskiej, uwieńczone edycją wszystkich tekstów relacji „ad limina Apostolorum” z diecezji wrocławskiej od 1589 do 1943 r. (Opole 2014). Wiele miejsca zajmują opracowania z zakresu dziejów Kościoła na Śląsku Opolskim w dawnych wiekach, a także z przeszłością obecnej diecezji opolskiej. Odrębnym nurtem są badania oraz edycja 8 woluminów akt nuncjatury apostolskiej w Polsce w XVIII w., realizowane dzięki współpracy z Fundacją Lanckorońskich z Brzezia.

Bp Kopiec jest autorem 31 pozycji zwartych oraz blisko 740 artykułów, opracowań, haseł encyklopedycznych, biogramów i recenzji. Wypromował 11 doktorów oraz 70 magistrów, brał udział w 15 przewodach habilitacyjnych oraz 31 doktorskich w charakterze recenzenta. Uczestniczy w życiu naukowym poprzez udział w sympozjach, konferencjach i zjazdach naukowych w kraju i zagranicą, często z referatem lub komunikatem. Od 2005 r. jest przewodniczącym Sekcji Profesorów i Wykładowców Historii Kościoła. Jest członkiem Towarzystwa Naukowego KUL od 1982 r., Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego od 1996 r. oraz Görres-Gesellschaft zur Pflege der Wissenschaft od 1989 r.

W Episkopacie Polski jest członkiem Rady Naukowej (od 1996 r.), Zespołu do Spraw Kontaktów z Konferencją Episkopatu Niemiec (od 2005 r.), delegatem ds. Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych (od 2003). Ponadto w ramach Komisji Konkordatowej od 2001 r. jest przewodniczącym Zespołu do spraw Archiwów. Udzielał się również jako członek gremiów Episkopatu: Rady do Spraw Kultury i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego (1996-2016), Zespołu do spraw Sanktuariów (1997-2017) oraz Komisji Nauki Wiary (2008-2019).